

Centrum Badania Opinii Społecznej

ul. ŻURAWIA 4 skr. pt. 24 00-955 WARSZAWA 15

SEKRETARIAT: 28-37-04, 29-35-69
ZESPÓŁ REALIZACJI BADAŃ: 40-56-41
TELEFON DYŻURNY: 21-34-34

BD/373/36/86

Egz. a/a

STOSUNEK DO INSTYTUCJI POLITYCZNYCH I POLITYKÓW

/Komunikat z badań/

Warszawa, grudzień 1986 r.

Poziom akceptacji wskazanych przez nas instytucji, organizacji i grup znaczących w życiu publicznym naszego kraju mierzo-
no w latach 1985-1986¹ za pomocą pytania o to, czy ich działal-
ność dobrze służy społeczeństwu i jest zgodna z jego interesami.
Rozkład uzyskanych odpowiedzi na to pytanie zawiera tabela 1.

Najwyższy poziom akceptacji w okresie 1985-1986 osiągnął Kościół², następnie organy władzy państwowej, organizacje poli-
tyczne, najniższy - opozycja. Nie zmienił się w tym czasie ani
odsetek akceptujących działalność poszczególnych instytucji
i organizacji, ani wyrażających dezaprobatę. Jedynie w przypa-
dku PZPR obserwujemy znaczne zmniejszenie odsetka pozytywnych
opinii /o blisko 17/ w porównaniu z czerwcem '85 r.

W tegorocznych badaniach przedstawioną wcześniej listę insty-
tucji, organizacji i grup rozszerzyliśmy o następujące osoby:
J.Glemp, Z.Messner, W.Jaruzelski i L.Wałęsa. Zyskały one
/przede wszystkim J.Glemp i W.Jaruzelski/ powszechną aprobatę
z wyjątkiem L.Wałęsy. W grudniu 1986 r. on i osoby wokół niego
skupione były dezaprobowane przez blisko połowę badanych - przy-
chylnie oceniał ich działalność jedynie co 5 badany. W niewiel-
kim stopniu była aprobowana także działalność opozycji.

Badanym przedstawiono listę osób pełniących jakąś rolę
w życiu publicznym i poproszono ich o wyrażenie swojej sympatii
bądź antypatii w stosunku do tych, które są im znane /tab.2/.
W grudniu 1986 r. spośród osób wymienionych na liście nie
znani dla więcej niż połowy badanych byli J.Baryła i Z.Szeliga.
Powszechnie znanymi natomiast okazali się: W.Jaruzelski, J.Glemp,

¹ Opracowanie jest analizą wybranych wyników badania pod hasłem
"Jak minął 1986 rok?" przeprowadzonego w dniach 28 listopada - 4 grudnia
na 1477-osobowej ogólnopolskiej próbie udziałowej. Porównujemy je z wyni-
kami wcześniejszych badań: czerwiec '85 - ogólnopolska losowa próba elekto-
ratu, 2302 wywiady, grudzień '85 i lipiec '86 - ogólnopolska próba dorosłej
ludności, 1479 i 1498 wywiadów.

² Na tym tle warto odnotować, że w stworzonej w ankiecie hipotetycznej
sytuacji - respondent decyduje o zabudowie nowego osiedla - tylko 19,4% bada-
nych za jeden z trzech niezbędnych obiektów uznało kościół, z tym że ponad
15% deklarowało chęć pomocy w realizacji tej inwestycji. Dla porównania
potrzebę wybudowania szkoły dostrzegało ponad 67% respondentów, a pawilonu
handlowo-usługowego - 61%, o swojej pomocy przy wznoszeniu tych obiektów
mówiło odpowiednio 30,3 i 8,9%.

Tabela 1

Instytucje, organizacje osoby, ugrupowania polityczne	Akceptacja				Brak akceptacji				Brak zdania					
	grudzień '86		listopad '86		grudzień '85		listopad '86		grudzień '85		listopad '86		grudzień '85	
	§	ranga	%	ranga	§	ranga	§	ranga	§	ranga	§	ranga	§	ranga
Prymas Polski - kardynał J. Glemp	87,6	1	85,0	1	-	-	4,4	5,6	-	-	8,0	9,1	-	-
Kościoł	80,0	2	79,6	2	80,3	2	10,1	12,4	9,6	8,1	9,5	7,7	9,7	12,0
Sejm	79,4	3	75,7	5	79,3	3	9,3	13,6	9,3	8,1	11,1	10,3	10,8	12,5
I Sekretarz KC PZPR i przewodniczący Rady Państwa gen. W. Jaruzelski	78,2	4	77,0	4	-	-	10,6	12,4	-	-	11,0	10,3	-	-
Wojsko	77,3	5	77,8	3	81,0	1	12,1	13,7	11,4	13,3	10,4	8,3	7,4	12,5
Rada Państwa	71,7	6	72,6	6	76,1	5	11,5	12,6	8,7	8,7	16,7	14,2	14,9	17,3
Rząd, Rada Ministrów	69,9	7	71,6	7	77,1	4	17,2	18,3	13,2	12,9	12,8	9,7	11,6	11,6
Premier rządu - Z. Nessner	68,8	8	-	-	-	-	11,0	-	-	-	20,0	-	-	-
Związki zawodowe	55,9	9	57,6	9	58,3	6	23,9	24,3	23,1	16,7	19,5	17,8	18,1	21,4
MO	53,8	10	55,7	11	53,3	7	28,6	29,9	31,2	22,2	17,0	13,8	15,1	20,1
PRON	52,0	11	53,1	12	53,3	7	22,9	20,9	22,2	16,7	25,1	25,6	24,5	25,4
PZPR	49,5	12	56,4	10	52,6	8	30,8	26,9	28,2	18,3	19,6	16,3	19,0	15,5
Środki masowego przekazu	48,7	13	59,9	8	-	-	35,7	29,7	-	-	15,3	9,9	-	-
L. Wałęsa i osoby skupione wokół niego	20,1	14	-	-	-	-	48,1	-	-	-	31,3	-	-	-
Opozycja	15,8	15	19,3	14	20,5	9	49,0	43,5	45,7	40,9	34,9	36,6	33,3	38,9
L. Wałęsa	-	-	28,5	13	-	-	-	38,6	-	-	-	32,6	-	-
Podzielne struktury b. "Solidarności"	-	-	17,1	15	-	-	-	49,0	-	-	-	33,4	-	-

J.Urban i L.Wałęsa. Największą sympatią zarówno w roku 1985, jak i 1986 cieszyli się J.Glemp, W.Jaruzelski i Z.Messner. Największą antypatię wzbudzali: J.Urban, M.Rakowski i L.Wałęsa. Spośród mniej znanych osób więcej przeciwników niż sympatyków mieli K.Barcikowski, J.Jaskiernia i C.Kiszczak. Podobnie liczna jest grupa sympatyków i przeciwników A.Miodowicza, z tym że w porównaniu z rokiem ubiegłym i lipcem br. wzrósł odsetek tych pierwszych /o 9/. W przypadku L.Wałęsy zmalał odsetek jego sympatyków /o 13/. W grudniu '86 obaj wymienieni działacze mieli mniej więcej równą grupę sympatyków.

Tabela 2

Osoby	w procentach								
	Grudzień '86			Lipiec '86			Grudzień '85		
	a	b	c	a	b	c	a	b	c
K.Barcikowski	19,2	37,6	26,9	26,7	31,4	41,9	28,3	37,9	33,3
J.Baryła	9,7	21,3	53,8	12,6	20,6	66,8	-	-	-
A.Bronikowski	30,0	18,0	39,0	-	-	-	-	-	-
J.Dobraczyński	38,0	27,8	20,5	38,3	25,5	36,2	38,4	31,4	29,3
J.Glemp	82,7	7,2	2,2	80,9	9,2	9,9	82,6	11,0	6,2
W.Jaruzelski	69,9	18,2	1,9	71,2	20,6	8,2	71,3	21,3	7,3
J.Jaskiernia	11,4	27,7	47,1	-	-	-	-	-	-
C.Kiszczak	15,1	33,9	34,6	18,9	32,6	48,5	17,3	39,5	42,6
M.Kotański	42,2	17,3	30,8	-	-	-	-	-	-
R.Malinowski	31,2	16,9	34,9	26,5	17,1	56,4	34,1	19,1	46,0
Z.Messner	52,0	18,9	11,8	43,0	19,1	38,0	50,9	14,4	34,2
A.Miodowicz	32,0	31,6	21,7	23,3	32,3	44,4	26,8	28,6	43,7
M.Rakowski	27,2	51,0	9,6	31,2	47,2	21,6	32,5	52,9	14,6
Z.Szeliga	18,2	16,4	50,6	-	-	-	-	-	-
J.Urban	22,5	64,9	4,0	19,8	67,1	13,1	-	-	-
L.Wałęsa	31,6	42,2	4,3	34,9	45,2	19,8	44,8	41,6	13,3

a - sympatia, b - antypatia, c - nieznamość.

W odpowiedzi na otwarte pytanie o działaczy i polityków, którzy szczególnie zasłużyli się dla świata, wymieniono: M.Gorbaczowa /46,3%/ i Jana Pawła II /25,3%/, R.Reagana /4,5%/. Ponad 3% badanych nikogo nie uznało godnym tego określenia, a 14% nie potrafiło wypowiedzieć się na ten temat.

Szczególnie zasłużony dla kraju według znacznej części badanych /46,3%/ jest W.Jaruzelski. Dystansuje on zdecydowanie: Z.Messnera /5,1%/, Jana Pawła II /3,4%/, J.Glempa /2,6%/, A.Miodowicza, M.Orzechowskiego, M.Kotańskiego /po 2%/. Znikomy odsetek respondentów /0,6/ wymienił L.Wałęsę. Spora grupa /19%/ stwierdziła, że nie zna lub ma trudności z wymienieniem polityków zasłużonych dla Polski w roku 1986, a według 13,5% nie było takich ludzi.